

Pestprotocol

Pesten op school

Hoe ga je er mee om?

Pesten komt helaas op iedere school voor, ook bij ons. Het is een probleem dat wij onder ogen zien en op onze school serieus aan willen pakken. Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

VOORWAARDEN

Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders/ verzorgers (hierna genoemd: ouders)

De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt, waarna met hen regels worden vastgesteld.

Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.

Wanneer pesten ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteekt, moet de school beschikken over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Op iedere school is een vertrouwenspersoon aangesteld, (zie schoolgids)

HET PROBLEEM DAT PESTEN HEET:

De piek van het pesten ligt tussen 10 en 14 jaar, maar ook in lagere groepen wordt er gepest.

Een pestproject alleen is níét voldoende om een eind te maken aan het pest-probleem. Het is beter om het onderwerp regelmatig aan de orde te laten komen, zodat het ook preventief kan werken.

HOE WILLEN WIJ DAAR OP DE KWS MEE OMGAAN?

Op school willen we wekelijks een onderwerp in de kring aan de orde stellen.

Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies etc. kunnen aan de orde komen.

Andere werkvormen zijn ook denkbaar, zoals; spreekbeurten, rollenspelen, regels met elkaar afspreken over omgaan met elkaar en groepsopdrachten.

Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis de ouders) is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar ruzies niet met geweld worden opgelost maar uitgesproken. Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. Leerkrachten horen duidelijk stelling te nemen tegen dergelijke gedragingen.

Een effectieve methode om pesten te stoppen of binnen de perken te houden, is het afspreken van regels voor de leerlingen.

Signalen van pesterijen kunnen o.a. zijn:

- *Altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen*
- *zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot*
- *een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven*

- *briefjes doorgeven*
- *beledigen*
- *opmerkingen maken over kleding*
- *isoleren*
- *buiten school opwachten, slaan of schoppen*
- *op weg naar huis achterna rijden*
- *naar het huis van het slachtoffer gaan*
- *bezittingen afpakken*
- *schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer*

Deze lijst kan nog verder worden uitgebreid: je kunt het zo gek niet bedenken of volwassenen en dus ook leerlingen hebben het bedacht.

Leerkrachten en ouders moeten daarom alert zijn op de manier waarop kinderen met elkaar omgaan en duidelijk stelling nemen wanneer bepaalde gedragingen hun norm overschrijden.

REGEL 1:

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf de kleutergroep brengen we kinderen dit al bij:

je mag niet klikken, maar.....

als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

REGEL 2:

Een tweede stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om het pestprobleem bij de leerkracht aan te kaarten. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

REGEL 3:

Samenwerken zonder bemoeienissen: school en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie.

Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen. Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om eigenhandig een probleem voor hun kind op te lossen.

Bij problemen van pesten zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid (moeten) nemen en indien nodig overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft bij voorkeur beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

REGELS OP DE KWS DIE GELDEN IN ALLE GROEPEN:

- Doe niets bij een ander kind, wat jezelf ook niet prettig zou vinden.
- Kom niet aan een ander, als de ander dat niet wil.
- We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen bijnamen of scheldwoorden.
- Als je kwaad bent, ga je niet slaan, schoppen of krabben. (Je komt niet aan een ander). Probeer eerst samen te praten. Ga anders naar de meester of de juf.
- Niet: zomaar klikken. Wel: aan de juf of meester vertellen als er iets gebeurt wat je niet prettig of gevaarlijk vindt.
- Vertel de meester of de juf wanneer jezelf of iemand anders wordt gepest.
- Blijft de pester doorgaan, dan aan de meester of juf vertellen.
- Word je gepest, praat er thuis over; je moet het niet geheim houden.
- Uitschelden, kwaad spreken over elkaar en dingen afpakken of kinderen buitensluiten vinden we niet goed.

- Niet aan de spullen van een ander zitten.
- Iemand niet op het uiterlijk beoordelen.
- Opzettelijk iemand pijn doen, opwachten buiten school, achterna zitten om te pesten, is beslist niet toegestaan.
- Probeer ook zelf een ruzie met praten op te lossen. Na het uitpraten kunnen we ook weer vergeven en vergeten.

DEZE REGELS GELDEN OP SCHOOL EN DAARBUITEN!!!

Toevoeging:

Kinderen mogen in hun eigen groep een aanvulling geven op deze vastgestelde schoolregels, in overleg met de leerkracht.

Die aanvulling wordt opgesteld, door en met de groep, dit zijn de zgn. groepsregels

Zowel schoolregels als groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen.

We bieden alle regels tegelijk aan en iedere groep kiest een regel van de week en hangt deze goed zichtbaar op in het lokaal.

Ook kunnen we een regel, goed zichtbaar, in gangen van de school ophangen.

AANPAK VAN DE RUZIES EN PESTGEDRAG IN VIER STAPPEN:

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten proberen zij en wij:

STAP 1 Er eerst zelf (en samen) uit te komen.

STAP 2 Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

STAP 3 De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verheideringsgesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. Bij herhaling van pesterijen / ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties (zie bij consequenties).

STAP 4 Bij herhaaldelijke ruzie/ pestgedrag neemt de leerkracht duidelijk stelling, en houdt een bestraffend gesprek met de leerling die pest/ruzie maakt. De fases van bestraffen treden in werking (zie bij consequenties). Ook wordt de naam van de ruziemaker/ pester in de "Dit-kan-niet" map genoteerd. Bij iedere melding in de map omschrijft de leerkracht 'de toedracht'. Bij de derde melding in de map worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing.

De leerkracht biedt **altijd** hulp aan de gepeste en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

CONSEQUENTIES

De leerkracht heeft het idee dat er sprake is van onderhuids pesten: *In zo'n geval stelt de leerkracht een algemeen probleem aan de orde om langs die weg bij het probleem in de klas te komen.*

De leerkracht ziet dat een leerling wordt gepest (of de gepeste of medeleerlingen komen het bij hem melden). En vervolgens leveren stap 1 tm 4 geen positief resultaat op voor de gepeste.

De leerkracht neemt duidelijk een stelling in. De straf is opgebouwd in 5 fases; afhankelijk hoelang de pester door blijft gaan met zijn/ haar pestgedrag en geen verbetering vertoont in zijn / haar gedrag:

FASE 1:

Een of meerdere pauzes binnen blijven

Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.

Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het pestprobleem.

Door gesprek: bewustwording voor wat hij met het gepeste kind uithaalt.

Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van deze afspraken komen aan het einde van iedere week (voor een periode) in een kort gesprek aan de orde.

FASE 2:

Een gesprek met de ouders, als voorgaande acties op niets uitlopen. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een einde aan het probleem te maken. De school heeft alle activiteiten vastgelegd in de 'Dit-kan-niet' map en de school heeft al het mogelijke gedaan om een einde te maken aan het pestprobleem.

FASE 3:

Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de Schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts van de GGD of schoolmaatschappelijk werk.

FASE 4:

Bij aanhoudend pestgedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. Ook het (tijdelijk) plaatsen op een andere school behoort tot de mogelijkheden.

Fase 5:

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden, (voor dit protocol verwijzen wij u naar de schoolgids).

BEGELEIDING VAN DE GEPESTE LEERLING:

Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het Pesten
Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken. De leerling in laten zien datje op een andere manier kunt reageren.
Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
Sterke kanten van de leerling benadrukken
Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
Het gepeste kind niet overbeschermen bijvoorbeeld naar school brengen of 'Mk zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

BEGELEIDING VAN DE PESTER:

Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/ pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de gepeste.
Excuses aan laten bieden
In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest - belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt.
Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? **zie ***
Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn.
Inschakelen hulp; sociale vaardigheidstrainingen ; Jeugdgezondheidszorg; huisarts; GGD

*Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:
Een problematische thuissituatie
Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
Voortdurend met elkaar de competitie aan gaan
Een voortdurende strijd om macht in de klas of in de buurt

ADVIEZEN AAN DE OUDERS VAN ONZE SCHOOL:

Ouders van gepeste kinderen:

Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

Neem het probleem van uw kind serieus
Raak niet in paniek: elk kind loopt kans pester te worden
Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
Besteed extra aandacht aan uw kind
Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind h. Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

Neem de ouders van het gepeste kind serieus
Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
Geef zelf het goede voorbeeld
Leer uw kind voor anderen op te komen.
Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Verdere informatie:

Te verkrijgen bij:

- Stichting "Chris"- landelijke christelijke kinder- en jeugdhulp. Postbus 941
3300 AX Dordrecht Tel. 078-6315572 E-mail: help@chris.nl
- "Pesten op school"- Bob v.d. Meer
- Verhaal "De zondebok" uit "Een handvol kinderen "van Else Vlug. (zie bijlage)
- www.sire.nl
- www.pestten.nl
- Het lied "Iedereen is anders" van Marcel Zimmer (zie bijlage)
- "Iedereen is anders" Van Vrouwke Klapwijk - voorleesboek voor 4 tot 8 jaar,
- Boeken uit de serie Sociaal emotionele ontwikkeling: "Kijk en beleef"; staan in de prentotheek;

Dit PESTPROTOCOL heeft als doel:

"Alle kinderen mogen zich in hun basisschoolperiode veilig voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen"

Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan!
 Leerkrachten en ouders uit de oudercommissie en de medezeggenschapsraad onderschrijven gezamenlijk dit PESTPROTOCOL.
 Een onderwijsprotocol tegen pesten probeert door samenwerking het probleem van het pestgedrag bij kinderen aan te pakken. Hiermee wil het het geluk, het welzijn en de toekomstverwachting van de kinderen verbeteren.

De medezeggenschapsraad, directie en het personeel van De KWS verklaren het volgende:

pesten *is* een wezenlijk en groot probleem, pestgedrag is schadelijk tot zeer schadelijk voor Kinderen, zowel voor slachtoffers als voor de pesters. Dit ernstige probleem moet aangepakt worden, in het bijzonder door de ouders en de leerkrachten.

Medezeggenschapsraad, directie en personeel moeten zo goed mogelijk samenwerken met leerlingen en ouders om het probleem "pesten" op te lossen.

De ondertekenaars van dit protocol verplichten zich tot het volgende:

- hulp bieden aan het gepeste kind
- hulp bieden aan de pester
- hulp bieden aan de zwijgende middengroep
- hulp bieden aan de leerkracht
- hulp bieden aan de ouders
- het bewust maken en bewust houden van alle betrokkenen van het probleem
- het gericht voorlichten van alle betrokkenen van Het Spectrum
- het aanstellen van een vertrouwenspersoon op school
- het aanleggen van toegankelijke, goede informatie over het probleem "pesten"

Elke twee jaar wordt dit protocol geëvalueerd en zonodig bijgesteld.

Een afschrift van dit protocol wordt aan alle ouders beschikbaar gesteld.

Basisschool:

Koningin Wilhelminaschool te Voorthuizen.

Getekend namens

Directie:	Personeel:	Medezeggenschapsraad:
naam:	naam:	naam:

Bijlage 1

Pestproject op school

De zondebok

Daar staat Jan dan, z'n vuisten diep in zijn zakken. De *tranen* springen hem in zijn ogen. Hij kan wel janken. In zijn nieuwe broek die mama met zoveel moeite bij elkaar gespaard heeft, zit een scheur. Overall modder. Toen ze die broek kochten, zag Jan al meteen dat die weer een aanleiding voor nieuwe treiterijen zou zijn. Het is weer zo.

Pim is begonnen, zoals gewoonlijk. Hij stond ai te grinniken, toen Jan het schoolplein opreed. Bij het fietsenhok greep Pim z'n Stuur en jouwde: "Kijk onze Janneman toch weer *eens*. Heb je een nieuwe broek *gekregen van* mammië? Wat een mooie broek. Zeker bij het Leger des Heils gekocht? Weet je hoe hij nog mooier wordt? Zo!" Met een flinke duw gooit Pim Jan met fiets en ai de moddersloot in. Hoongelach *van* alle kanten.

Jan krabbelt overeind. Hij weet dat dit pas het begin van het ritueel is. De jongens hebben nog lang niet *genoeg* "lol" gehad.

Zijn fiets wordt met een paar flinke trappen gemold. Daarna volgt zijn schooltas. Deze wordt helemaal leeg geschud in de modder, waarna Jan z'n broodtrommeltje wordt omgekeerd.

Daarna moet Jan het zelf ontgelden. Ze trekken hem aan z'n haren, stompen en spugen hem in zijn gezicht. Jan staat er gelaten bij. Uit ervaring weet hij dat hij beter zo min mogelijk kan *reageren*, om geen olie op het vuur te gooien. De bel klinkt als een bevrijding, maar Pim schopt Jans aardrijkskunde boek weg en sist: "Je houdt je bek hoor, anders....."

Te laat komt Jan de klas binnen, met een kapotte vuile broek. Z'n gezicht heeft hij nog een beetje proberen schoon te boenen. De meester vraagt hem streng waarom hij te laat is. Alle kinderen giechelen. Pim kijkt hem dwingend aan. Jan zucht. Hij prevelt een smoesje *over* spoorbomen. Natuurlijk moet hij weer nablijven, maar dat is misschien nog wel prettig, hoewel hij er dan zeker van is dat z'n fiets helemaal wordt gemold. Dat kost hem weer al zijn zuur verdiende zakgeld.

Het valt Jan niet mee om zich te *concentreren* op de les. *Als* hij een beurt krijgt, geeft hij van de zenuwen het *verkeerde* antwoord. Alle kinderen lachen. De *meester* vraagt waarom hij z'n huiswerk niet goed *geleerd* heeft. Hij heeft *gisteren*, *na* zijn krantenwijk, nog tot laat zitten leren en hij weet dat hij zijn les goed kende. Na de les *vraagt de meester of* Jan even wil blijven zitten. De meester *vraagt aan* Jan hoe het komt dat hij de laatste tijd niet zo goed meer bij de les is. *En dan* kan Jan zich niet meer goed houden. Hij barst in snikken uit en vertelt alles tegen de *meester*. De meester *is erg* geschrokken, maar belooft Jan dat hij er alles *aan zal doen* om de pestkoppen op te laten houden.

Als je wordt gepest vertel het dan altijd aan een volwassene.

Bijlage 2

Lied

Iedereen is anders van Marcel Zimmer

Refr.

Iedereen is anders, niemand is als jij
iedereen is anders, jij bent jou en ik ben mij
iedereen is anders, dat is nou eenmaal zo
iedereen is anders, okido! (2x)

Je bent misschien wat eigenzinnig
alleen jouw manier is goed
maar je moet goed begrijpen
dat iemand anders het anders doet!

want, ...

Refr.

Iedereen is anders, niemand is als jij
iedereen is anders, jij bent jou en ik ben mij
iedereen is anders, dat is nou eenmaal zo
iedereen is anders, okido!

God heeft ieder mens geschapen
bijzonder en heel speciaal
met een uniek karakter
en zo verschillen we allemaal!

Refr.

Iedereen is anders, niemand is als jij
iedereen is anders, jij bent jou en ik ben mij
iedereen is anders, dat is nou eenmaal zo
iedereen is anders, okido! (2x)

Tekst & muziek: Marcel Zimmer
© 2000 Celmar Music